

20. september 2018

Høringsuttalelse - Forslag om visse endringer i dokumentasjonskravene for redusert kildeskatt på utbytte til utenlandske aksjonærer

1. Innledning

Vi viser til Skattedirektoratets høringsbrev 22. juni 2018 om forslag om visse endringer i dokumentasjonskravene for redusert kildeskatt på utbytte til utenlandske aksjonærer og tilhørende høringsnotat (**Høringsnotatet**).

Norsk Kapitalforvalterforening (**NKFF**) er en interesseorganisasjon for norske og utenlandske kapitalforvaltere, herunder forvaltere av alternative investeringsfond og verdipapirfond. NKFFs medlemmer er først og fremst alternative kapitalforvaltere, det vil si forvaltere av alternative investeringsprodukter, i motsetning til tradisjonelle «long-only» verdipapirfond. NKFFs medlemsliste er vedlagt som Vedlegg 1.

NKFF er opptatt av at norske selskaper og fond skal være attraktive og enkelt tilgjengelige for utenlandske investorer. Her er mantraet om rett skatt til rett tid viktig. Man må legge til rette for at riktig kildeskatt ilegges på tidspunktet for utdeling av utbytte, ikke gjennom en senere refusjonsprosess (som flere unngår fordi den overskytende kildeskatten ofte ikke forsvarer kostnadene knyttet til refusjonsprosessen). Dette innebærer at dokumentasjonskravene ikke må være mer vidtrekkende enn det som er nødvendig for å sikre det norske skatteprovenyet.

Vi vil i det følgende redegjøre nærmere for hvorfor vi mener reglene bør lempes og deretter gi våre forslag til konkrete alternative løsninger.

2. Utvidelse av unntaket til å gjelde juridiske personer

I Høringsnotatet foreslås det at kravet om fornyet bostedbekreftelsen ikke skal gjelde for personlige småsparere (juridiske personer må fornye uansett). Dette begrunnes blant annet med at:

«De skjerpede kravene til dokumentasjon for å kunne trekkes lavere kildeskatt enn 25 prosent, er til stor del begrunnet i et behov for å kontrollere at juridiske personer ikke oppnår lettelser i utbyttebeskatningen som de ikke har krav på».

Unntaket er begrunnet i at personlige småsparere vil kunne påføres uforholdsmessige byrder ved et slikt fornyingskrav sammenliknet med avkastning på investeringen. Det fremheves videre at det for slike aksjonærer uansett som regel ikke vil være aktuelt å flytte til et annet land.

Etter vår mening gjør hensynene som begrunner lempelsen for småsparere som er fysiske personer seg like sterkt gjeldende for juridiske personer. Det kan også være aktuelt for juridiske personer å foreta mindre investeringer i norske selskaper, og da vil dokumentasjonskravene på tilsvarende måte være uforholdsmessig byrdefulle. Dette kan være egnet til å vri potensielle investeringer bort fra Norge.

Selv om det nok i noen tilfeller kan være enklere for et selskap å bytte bosted enn en fysisk person, er det etter vår mening lite som tilsier at dette blir et stort problem kun fordi det er et selskap og ikke en fysisk person som har en mindre investering i Norge. Vi vil også fremheve at det i mange

land, i likhet med Norge, ikke er uvanlig å foreta sine investeringer gjennom mellomliggende holdingselskaper. Slike investorer bør etter vår mening i størst mulig grad likestilles med de som investerer direkte.

Etter vårt syn bør derfor unntaket få tilsvarende anvendelse for juridiske personer.

3. Utvidelse av beløpsgrensene

I Høringsnotatet foreslås det at de lempede kravene kun skal gjelde hvis samlet utbetalt utbytte til aksjonæren det siste året ikke overstiger (i) NOK 10 000 for investeringer i selskaper registrert i VPS, og (ii) NOK 5 000 for investeringer i selskaper utenfor VPS.

Dette begrunnes blant annet med at en med en beregnet avkastning på mellom 3 % og 5 % vil ha en underliggende investering i størrelsesorden NOK 200 000-350 000, noe Skattedirektoratet mener er en fornuftig øvre grense for hva som kan kalles småsparere.

Etter vår mening bør man øke beløpsgrensene, da det dreier seg om et svært begrenset skatteproveny i det enkelte tilfellet. Ved årlige utbytteutdelinger på NOK 10 000 vil det maksimalt svares NOK 2 500 i kildeskatt (25 %), mot typisk NOK 1 500 (15 %) hvis vedkommende er hjemmehørende i et skatteavtaleland. Hvis vedkommende mottar rett i overkant av NOK 10 000 i utbytte hvert år, må vedkommende med andre ord innhente ny bostedsbekreftelse hvert tredje år for å underbygge at vedkommende fortsatt har rett på vel NOK 1 000 årlig i redusert kildeskatt (fra NOK 2 500 til NOK 1 500). Bostedsbekreftelsen skal utstedes av hjemstaten, behandles av den fysiske personen og kontrolleres av investorens kontofører. Kravets eneste formål vil være å sikre at aksjonæren ikke i mellomtiden har flyttet til et annet land (som ikke har en like gunstig skatteavtale med Norge som opprinnelig hjemstat). Vi mener derfor at kravet har svært begrenset betydning for norsk skatteproveny, og at beløpsgrensen bør heves for å unngå uforholdsmessige byrder for alle parter.

Etter vår vurdering bør unntaket gjelde så lenge årlige utbytter er lavere enn for eksempel NOK 50 000, alternativt høyere.

4. Fjerning eller lempning av kravet om forhåndsgodkjenning

De vedtatte reglene innebærer at enhver utenlandsk aksjonær som er juridisk person må forhåndsgodkjennes av skattemyndighetene før det kan trekkes redusert, norsk kildeskatt. Slik forhåndsgodkjenning vil enten være i form av en tidligere godkjent refusjonssøknad eller en søknad om forhåndsgodkjenning, og vil gjelde uavhengig av investeringens og utbyttets størrelse.

Et slikt krav er byrdefullt for så vel skattemyndighetene som de norske selskapene (ev. kontofører investor eller nominee når det dreier seg om VPS-registrerte aksjer) og de utenlandske aksjonærene. Finansdepartementet trakk da også særlig frem dette kravet da departementet informerte om at Skattedirektoratet skulle se mulige forenklinger av dokumentasjonskravene. Det vises til Prop. 86 LS (2017-2018), punkt 3.

I Høringsnotatet nevnes det kort at Skattedirektoratet ikke har funnet grunn til å foreslå endringer i kravet om forhåndsgodkjenning, men Høringsnotatet inneholder ingen avveining av fordelene ved dette kravet sett opp mot de byrdene alle involverte parter påføres.

Når det gjelder fordelene, så antar vi at kravet er foreslått for å sikre at det trekkes korrekt kildeskatt og at det dermed begrenser antall refusjonssaker. Samtidig tror vi at et krav om forhåndsgodkjenning kun i svært begrenset grad vil innebære at det fremover trekkes riktig kildeskatt der det tidligere har vært trukket for lav kildeskatt. Norske selskaper har frem til innføringen av skatteforvaltningsloven vært underlagt et objektivt ansvar for manglende trekk og innbetaling av kildeskatt, og er etter skatteforvaltningsloven § 16-21 underlagt ansvar for manglende trukket kildeskatt ved uaktsom opptreden. Det har derfor vært i selskapenes interesse å sikre at det trekkes nok (heller mer enn for lite) kildeskatt, noe de mange refusjonssøknadene skattemyndighetene behandler hvert år gir uttrykk for. Man må derfor anta at det i dag i de aller fleste saker trekkes riktig (eller for mye) kildeskatt på utbytte, og at det i tilfeller der det i dag trekkes for lav kildeskatt, så vil det ofte skyldes forhold som hverken selskapene eller skattemyndighetene oppdager ved sine overordnede vurderinger.

Videre antar vi den sammenheng at skattemyndighetenes kontroller av de fleste søknader nødvendigvis må bli såpass standardiserte og rutinepregede at kontrollens egenverdi uansett blir begrenset. For de enkeltstående, mer uklare tilfeller kan skattemyndighetenes gjennomgang ha en egenverdi i den grad rettsstillingen til den utenlandske aksjonæren avklares. I slike tilfeller kan det være positivt med en forhåndsgodkjenning. En forhåndsgodkjenning vil på den annen side ikke være bindende for skattemyndighetene. Derfor vil den ikke i like stor grad som for eksempel en bindende forhåndsuttalelse, gi aksjonæren en forutsigbar rettsstilling.

Siden kravet om forhåndsgodkjenning må antas kun i begrenset grad å ville bidra til å sikre skatteprovenyet og å gi den utenlandske aksjonæren en mer forutsigbar rettsstilling, fremstår det etter vår mening som dårlig egnet til å frembringe de fordeler som er brukt for å begrunne det.

Når det gjelder byrdene, så vil kravet om forhåndsgodkjenning blant annet påføre skattemyndighetene en betydelig ekstraoppgave (med tilhørende saksbehandlingstid). Vår erfaring er at skattemyndighetene allerede bruker lang tid på å behandle søknader om refusjon av kildeskatt (ofte mellom seks og tolv måneder, men det kan dreie seg om opp mot to-tre år ved mer vanskelige saker som blir liggende). Det vil være krevende for alle parter hvis tilsvarende (eller lengre) saksbehandlingstider skal bli normen for forhåndsgodkjenninger.

For å gi utenlandske aksjonærer muligheten til å være i forkant av reglene har det siden forslaget ble vedtatt vært mulig å sende inn søknader om forhåndsgodkjenning. Vår erfaring med slike søknader er at saksbehandlingstiden allerede i dag er lang. For å illustrere dette vil vi trekke frem noen faktiske anonymiserte eksempler:

- En søknad om forhåndsgodkjenning sendt inn til sentralskattekontoret den 3. desember 2017, er enda under behandling. Sentralskattekontoret hadde noen oppfølgingsspørsmål som ble besvart 15. mars 2018, hvorpå man ikke har hørt noe mer.
- To søknader om forhåndsgodkjenning ble sendt inn til sentralskattekontoret henholdsvis 17. juli 2017 og 28. november 2017, og ble ferdigbehandlet henholdsvis 14. mars og 21. mars 2018, begge etter oppfølgingsspørsmål fra sentralskattekontoret.

Det må forventes at det vil komme inn enda flere søknader dersom den foreslåtte regelen trer i kraft, slik at saksbehandlingstiden vil øke ytterligere.

Det kan det tenkes at en på sikt vil motta færre søknader om refusjon fordi spørsmålet er avklart ved forhåndsgodkjenningen. På den annen side vil søknadene om forhåndsgodkjenning komme i tillegg til søknader om refusjon, og man må anta at et slikt to-delt ordning vil kreve mer ressurser enn den rene refusjonsordningen. Det vil også oppstå situasjoner hvor samme aksjonær må vurderes to ganger. Dette vil for eksempel skje dersom søknaden om forhåndsgodkjenning ikke er ferdig behandlet før utbyttet deles ut. Da må aksjonæren i tillegg søke om refusjon.

I denne sammenheng vil vi også trekke frem at saksomfanget vil øke ytterligere dersom forslaget om kildeskatt på renter og/eller royalties innføres og lignende dokumentasjonsregler gjøres gjeldende for redusert trekk etter skatteavtale på slike utbetalinger.

Etter vår mening er det på bakgrunn av dette nærliggende å tro at det vil være lang saksbehandlingstid på søknader om forhåndsgodkjenning, både mens reglene er nye og på sikt.

Lang saksbehandlingstid vil utgjøre et stort problem. Dette vil særlig ramme aksjonærer som har søkt om forhåndsgodkjenning før utbyttet mottas, men ikke får søknaden behandlet før etter dette tidspunktet. Slike aksjonærer vil i beste fall bli utsatt for en unødvendig likviditetsulempe og usikkerhet rundt når resten av utbyttet kan mottas.

Ikke minst vil dette kravet være ressurskrevende for utenlandske juridiske personer, noe som skaper barrierer for utenlandske investeringer i Norge. Dette er noe Norge ikke er tjent med, og det er derfor viktig at et slikt krav ikke innføres med mindre man (etter en grundig avveining) mener at det er strengt nødvendig (noe vi har vanskelig for å se at det er).

Etter vårt syn inneholder uansett ikke Høringsnotatet en tilstrekkelig vurdering av avveiningen mellom disse hensynene.

Vi er av den oppfatning at krav om forhåndsgodkjenning for alle utenlandske juridiske personer er for byrdefullt, særlig tatt i betraktning at kravet gjelder uavhengig av størrelsen på investeringene, hvilke typer juridiske personer det dreier seg om, og om redusert kildeskatt kreves under fritaksmetoden eller etter skatteavtale. Nedenfor foreslås derfor lempninger i dette kravet.

5. Forslag til lempninger i dokumentasjonskravene

5.1 Primært: bytte ut forhåndsgodkjenning med inneståelseserklæring

Primært mener vi at kravet om forhåndsgodkjenning bør fjernes. I stedet bør man vurdere å innføre en standardisert inneståelseserklæring som utenlandske juridiske personer avgir til norske selskaper (eventuelt kontofører investor eller nominee ved VPS-registrering), hvor de oppgir grunnlaget for redusert kildeskatt og innestår for at de oppfyller disse kravene. Skjemaene leveres ikke til skattemyndighetene løpende, men avgis ved gjennomføring av bokettersyn/kontroll. Hvis det trekkes for lav kildeskatt og det utdelende selskap har opptrådt uaktsomt, vil dette selskapet kunne holdes ansvarlig (jf. skattebetalingsloven § 16-21). Videre kan det utenlandske selskapet kunne holdes ansvarlig i henhold til inneståelseserklæringen (erstatningsansvar og potensielt straffansvar i henhold til f.eks. straffeloven §§ 378-380, jf. § 15). En slik standardisert inneståelseserklæring vil tilsvare del III i det amerikanske skjemaet W-8BEN-E.

Vi mener en slik løsning vil begrense byrdene påhvilende alle involverte parter, samtidig som det vil gi en tilstrekkelig sikring av skatteproveny, ansvarliggjøring og kontrollmuligheter på den annen side.

5.2 Alternativt: unntak fra forhåndsgodkjenning

Hvis Skattedirektoratet mener en inneståelseserklæring kombinert med det norske selskaps aktsomhetsansvar ikke er tilstrekkelig, foreslår vi to unntak fra kravet til forhåndsgodkjenning.

For det første bør man vurdere å gjøre et unntak for mindre investeringer. Dette vil sikre at en utenlandsk juridisk person ikke påføres uforholdsmessig høye kostnader og tidsbruk knyttet til å søke om forhåndsgodkjenning i Norge. Grensen kan for eksempel settes ved investeringer som ikke overstiger NOK 1 000 000 i det enkelte norske selskap.

For det andre bør man vurdere å gjøre et unntak for investeringer som gjøres av nærmere angitte selskaper fra nærmere angitte jurisdiksjoner (for eksempel alle aksjeselskaper, samt for EØS-etablerte verdipapirfond), slik at kravet begrenser seg til selskapstyper/jurisdiksjoner der det er større risiko for at kravene for redusert kildeskatt ikke er oppfylt.

6. Avsluttende bemerkninger

Oppsummert anmoder NKFF om at Skattedirektoratet vurderer følgende endringer:

- Kravet om forhåndsgodkjenning byttes ut med en inneståelseserklæring fra utenlandske juridiske personer.
- Dersom kravet om forhåndsgodkjenning opprettholdes, at det innføres to unntak: (i) et der investeringer i de enkelte norske selskaper er lavere enn (f.eks.) NOK 1 000 000, og (ii) et for angitte selskapstyper fra angitte jurisdiksjoner.
- Kravet om fritak fra å innhente fornøyet bostedsbekreftelse utvides til også å gjelde juridiske personer.
- Beløpsgrensene for fritak fra plikten til å innhente fornøyet bostedsbekreftelse heves.

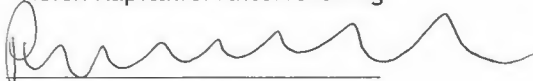
Vi håper med dette å ha gitt innspill i forskriftsprosessen som kan bidra til mer hensiktsmessige og velfungerende regler for utenlandske aksjonærer i norske selskaper. Vi står for øvrig til disposisjon dersom det er ønskelig med ytterligere dialog i denne forbindelse.

***

Dersom det er spørsmål til ovennevnte ber vi om at enten Peter Hammerich (ph@bahr.no) eller Camilla Jøtun (camilla.jotun@bahr.no), telefon 21 01 66 22, kontaktes.

Med vennlig hilsen

Norsk Kapitalforvalterforening

Peter Hammerich
Styreleder